

VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap: overeenkomsten met en aanvullingen op Agenda 22

Dick Houtzager, College voor de Rechten van de Mens

Agenda 22 – ‘22 Standaardregels voor gelijke kansen voor mensen met een handicap’ (Verenigde Naties, 1994)	Internationaal verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap (2006)
<p>Regel 1: Bevorderen van bewustworden ‘Overheden moeten actie ondernemen om de samenleving bewust te maken van het feit dat er mensen met functiebeperkingen zijn en daarmee dus ook van hun rechten, hun behoeften, hun mogelijkheden en hun bijdragen.’</p>	<p>Artikel 8 Bevordering van bewustwording</p>
<p>Regel 2: Gezondheidszorg ‘Overheden moeten garant staan voor het bestaan van doeltreffende medische zorg voor mensen met een functiebeperking.’</p>	<p>Artikel 25 Gezondheid</p>
<p>Regel 3: Revalidatie en reïntegratie ‘Overheden moeten zorgen dat er voorzieningen zijn voor de revalidatie en reïntegratie van mensen met een functiebeperking, zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen (blijven) functioneren.’</p>	<p>Artikel 26 Habilitatie en revalidatie</p>
<p>Regel 4: Ondersteunende diensten en voorzieningen ‘Overheden moeten de ontwikkeling en de beschikbaarheid van ondersteunende diensten voor mensen met een functiebeperking garanderen, inclusief hulpmiddelen, om hen te helpen het niveau van onafhankelijkheid in hun dagelijks leven te verhogen en hun rechten uit te oefenen.’</p>	<p>Artikel 4 lid 1 onder f. Uitvoeren of bevorderen van onderzoek naar en ontwikkeling van universeel ontworpen goederen, diensten, uitrusting en faciliteiten.</p>
<p>Regel 5: Toegankelijkheid ‘Overheden moeten hun overkoepelend belang erkennen van toegankelijkheid in het proces van gelijkschakeling van mogelijkheden in alle geledingen van de maatschappij. De overheden moeten voor mensen met functiebeperkingen (a) actieprogramma’s maken om de fysieke omgeving toegankelijk te maken en (b) maatregelen treffen om hen toegang te verschaffen tot informatie en communicatie.’</p>	<p>Artikel 9 Toegankelijkheid</p>
<p>Regel 6: Onderwijs ‘Overheden dienen gelijke kansen als uitgangspunt te erkennen voor basis-, voortgezet en hoger onderwijs in een geïntegreerde omgeving voor kinderen, jongeren en volwassenen met een functiebeperking. Zij moeten waarborgen dat dit onderwijs een geïntegreerd onderdeel is van het onderwijssysteem.’</p>	<p>Artikel 24 Onderwijs</p>
<p>Regel 7: Werkgelegenheid ‘Overheden dienen het principe te erkennen dat mensen met een functiebeperking in staat moeten worden gesteld om hun mensenrechten uit te oefenen, met name wat werkgelegenheid betreft. Zij moeten op de arbeidsmarkt gelijke kansen krijgen voor productief en betaald werk, zowel op het platteland als in de steden.’</p>	<p>Artikel 27 Werk en werkgelegenheid</p>
<p>Regel 8: Inkomensbehoud en sociale zekerheid ‘Overheden zijn verantwoordelijk voor het voorzien in sociale zekerheid en behoud van inkomen voor mensen met een functiebeperking.’</p>	<p>Artikel 28 Behoorlijke levensstandaard en sociale bescherming</p>
<p>Regel 9: Gezinsleven en persoonlijke levenssfeer ‘Overheden moeten bevorderen dat mensen met een</p>	<p>Artikel 23 Eerbiediging van de woning en het gezinsleven</p>

functiebeperking volledig deelnemen aan het gezinsleven. Zij moeten hun recht op een persoonlijke levenssfeer beschermen en erop toezien dat de wet mensen met een functiebeperking niet discrimineert wat betreft seksuele relaties, huwelijk en ouderschap.'	
Regel 10: Cultuur 'Overheden moeten zorgen voor integratie en deelname van mensen met een functiebeperking aan culturele activiteiten op een gelijkwaardige basis.'	Artikel 30 Deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport
Regel 11: Sport en recreatie 'Overheden moeten maatregelen treffen voor gelijke kansen voor beoefening van sport en recreatie door mensen met een functiebeperking.'	Artikel 30 Deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport
Regel 12: Religie 'Overheden moeten maatregelen bevorderen die mensen met een functiebeperking in staat stellen gelijkwaardig te participeren in het religieuze leven in hun leefomgeving.'	Artikel 5 Gelijkheid en non-discriminatie Artikel 19 Zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij.
Regel 13: Informatie en onderzoek 'Overheden accepteren de eindverantwoordelijkheid voor het verzamelen en verspreiden van informatie over de leefomstandigheden van mensen met een functiebeperking en zij bevorderen uitgebreid onderzoek naar alle aspecten en problemen die het leven van mensen met een functiebeperking bemoeilijken.'	Artikel 31 Statistieken en het verzamelen van gegevens.
Regel 14: Beleidsvorming- en planning 'Overheden moeten ervoor zorgen dat rekening gehouden wordt met mensen met een functiebeperking bij alle beleidsvorming en planning.'	Artikel 4 lid onder c. Bij beleid rekenschap geven van de bescherming en bevordering van de mensenrechten van personen met een handicap.
Regel 15: Wetgeving 'Overheden dragen verantwoordelijkheid om een wettelijke basis te scheppen voor maatregelen die volledige participatie en rechtsgelijkheid waarmaken voor mensen met een functiebeperking.'	Artikel 5 Gelijkheid en non-discriminatie Artikel 12 Gelijkheid voor de wet
Regel 16: Economisch beleid 'Overheden dragen de financiële verantwoordelijkheid voor nationale programma's en beleid voor het scheppen van gelijke kansen voor mensen met een functiebeperking.'	Artikel 4 lid 2 Maatregelen om nader tot een algehele verwezenlijking van de in dit Verdrag erkende rechten te komen.
Regel 17: Coördinatie van werkzaamheden 'Overheden zijn verantwoordelijk voor het oprichten en verstrekken van nationale coördinatiecentra voor vraagstukken over functiebeperkingen.'	Artikel 33 Nationale implementatie en toezicht door nationaal contactpunt bij de overheid.
Regel 18: Organisatie van mensen met functiebeperkingen 'Overheden moeten het recht erkennen van belangenorganisaties om mensen met functiebeperkingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau te vertegenwoordigen. Overheden moeten ook de adviserende rol erkennen van deze organisaties bij de besluitvorming over het beleid'.	Artikel 1 lid 3. Bij implementatie van wetgeving en beleid plegen de Staten die Partij zijn nauw overleg met personen met een handicap.
Regel 19: Training van personeel 'Overheden zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van doelmatige training op ieder niveau van personeel dat betrokken is bij de planning en voorbereiding van programma's en voorzieningen voor personen met functiebeperkingen.'	Artikel 4 lid 1 onder i Training van vakspecialisten en personeel
Regel 20: Nationale controle op de evaluatie van beleidsprogramma's in het kader van de 22 standaardregels	Artikel 33 Nationale implementatie en toezicht door 1) nationaal

'Overheden zijn verantwoordelijk voor de voortdurende controle en evaluatie van nationale programma's en diensten voor gelijke kansen voor mensen met functiebeperkingen.'	contactpunt en 2) onafhankelijk orgaan.
Regel 21: Technische en economische samenwerking 'Overheden in geïndustrialiseerde landen en ontwikkelingslanden hebben de verantwoordelijkheid om samen te werken om maatregelen te nemen voor het verbeteren van de leefomstandigheden van mensen met een functiebeperking.'	Artikel 32 Internationale samenwerking
Regel 22: Internationale samenwerking 'Overheden moeten actief deelnemen aan internationale samenwerking voor beleid voor gelijke kansen voor mensen met een functiebeperking.'	Artikel 32 Internationale samenwerking
	Artikel 6 Vrouwen met een handicap
	Artikel 7 Kinderen met een handicap
	Artikel 10 Recht op leven
	Artikel 11 Risicovolle situaties en humanitaire noodsituaties
	Artikel 13 Toegang tot de rechter
	Artikel 14 Vrijheid en veiligheid van de persoon
	Artikel 15 Vrijwaring van foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing
	Artikel 16 Vrijwaring van uitbuiting, geweld en misbruik
	Artikel 17 Bescherming van de persoonlijke integriteit
	Artikel 18 Vrijheid van verplaatsing en nationaliteit
	Artikel 20 Persoonlijke mobiliteit
	Artikel 21 Vrijheid van mening en meningsuiting en toegang tot informatie
	Artikel 22 Eerbiediging van de privacy
	Artikel 29 Participatie in het politieke en openbare leven
	Artikel 34 tot en met 50 gaan over de werking, uitvoering en toezicht door het VN-Comité dat toeziet op het verdrag.